

FOR
Freedom
AND
Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

NO. 107

Tajnik letalskih sil
pojasnil okoliščine
eksplozije Titan II.

WASHINGTON, D.C. — Tajnik ameriških letalskih sil Hans Mark je pričal pred odborom za vojaške zadeve predstavnika doma Kongresa in pojasnil vzroke, zato kaj je prišlo do eksplozije tekočega goriva med celinske rakete Titan II, v silosu v državi Arkansas.

Tehnik, ki ni upošteval varnostnih predpisov, je sprožil verižno reakcijo, ko je spustil iz svojih rok orodje, ki je nato poškodovalo del rakete, kjer je bilo tekoče gorivo. Gorivo je začelo puščati in pretvoriti v zelo vnetljivo paro.

V silosu je bila varnostna naprava, ki bi morala takoj spustiti okrog 100.000 galonov vode okoli poškodovane rakete. Voda bi hkrati uničila paro ter odnesla tekoče gorivo. Ta naprava pa je odpovedala.

Častniki in tehnični v silosu oziroma v centrali so hoteli odpreti vrata nad raketom. Na ta način bi se para pomešala z zrakom in nevarnost eksplozije bi pošla. Ko so pa vprašali izdelovalca raket Titan II — podjetje Martin-Marietta — za nasvet, so dobili odgovor, naj ostanejo betonska vrata zaprta.

Ta nasvet je bil napačen, je dejal tajnik Mark kongresnikom, in nekaj ur potem je nastalo strahovita eksplozija.

Jedrska glava rakete je sedaj v tovarni Pentex v Texasu, kjer je pregledujejo vladni strokovnjaki. Tehta okrog 3 tone.

ZDA bodo prodale uran Indiji; Senat odobril prodajo s pičjo večino

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Jimmy Carter je predlagal okrog 38 ton urana Indiji. Ta uran bodo Indijci uporabljali za pogon svoje jedrske elektrarne v Tarapuru, blizu mesta Bombay.

Po veljavnem ameriškem zakonu, sprejetem pred dve leti, morata tako prodaja urana tuji državi odobriti oba domova Kongresa. Predstavniški dom je glasoval proti prodaji in sicer z veliko večino 298 proti in le 98 za.

Kongresniki ne marajo indijske predsednice vlade Indire Gandhi, ker menijo, da je protameriška in hkrati preveč naklonjena Sovjetiji. Obenem se kongresniki bojijo, da bo Indija uporabljala uran za izdelavo jedrskega oružja.

Predsednik Carter si pa pripoveda navezati čim tesnejše stike z Indijo. Pritisikal je na senatorje, naj oni glasujejo za prodajo urana Indiji. Ameriški zakon namreč določa, da morata oba domova nasprotovati prodaji in je torej odobritev v senatu razveljavila, odklon predstavniškega doma.

Na glasovanju je Carter dosegel eno svojih redkih zmag letos. Senatorji so ga podprtli s pičjo večino 48 proti 46. Vodilni nasprotnik predsednika je bil John Glenn iz Ohio.

Novi grobovi

John F. Furlan

Preteklo sredo popoldne je v Richmond Hts. bolnici umrl 78 let stari John F. Furlan, mož Helen, roj. Van Valkenburg, očim Matthewa T. Purpura, brat Josephine Hultez, Francis Jason, Albine Zimmerman (pok.) in Molly Silverdis (Fla.), polbrat Edwarda Furlan, rev. Williamia P. Furlan in Margaret Rogers (vsi v N.Y.), zaposlen kot okrajin upravniki pri John Hancock Insurance Co. skozi več kot 35 let. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. jutri, v soboto, ob 11. dopoldne, nato na Highland Park pokopališče. Pogrebne obrede bo opravil rev. Martin Abraham. Na mrtvaškem odru bo danes popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Evelyn Zeitz

Preteklo sredo popoldne je v Manor Care negovališču v North Olmstedu umrla 78 let stará Evelyn Zeitz, s 440 E. 152 St., rojena Hoste v Clevelandu, žena Alfreda, mati Therese Burns, Evelyn Murray in Thomasa, 10-krat stara mati, 1-krat prastara mati, sestra s. Mary Annette O.S.U., Helen Hanf, Therese Mulholland, Anthonyja in Colette Hutton, članica Oltarnega društva pri Sv. Jeromu. Pojedna je stanovala v collinwoodski naselbini več kot 30 let. Pogreb bo iz Žletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. jutri, v soboto, ob 9.15 dopoldne, v cerkev sv. Jeroma ob 10, nato na pokopališče Sv. Križ. Na mrtvaškem odru bo danes popoldne od 2. do 5. in zvečer od 7. do 9. Družina bo hvaležna za darove v pokojničin spomin Holy Family Home v Parmi.

VREME

Delno oblačno in vetrovno danes z najvišjo temperaturo okoli 56 F. Slično vreme jutri in v nedeljo, a nekaj toplejše. Najvišja temperatura jutri okoli 62 F, v nedeljo pa okoli 67 F.

V začetku letosnjega leta je povabil predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Mitja Ribičič tedanjega slovenskega metropolita in nadškofa Jožeta Pogačnika na pogovor, pri katerem je šlo edinole za prošnjo, naj bi skušala Cerkve potisati nevoljo slovenskega prebivalstva zaradi režimskega neuspeha.

Tako po pogovoru je nadškof ukazal uredništvu Družine, naj se le-ta vzdrži slesherne kritike režima, ker sicer bi se lahko slovenski katoličani izpostavili očitkom, da so nudili Sovjetom povod za napad na Jugoslavijo. Nadškof ni terjal od oblasti nikakršne nasprotni usluge. Podobni pogovori med oblastjo in Cerkvio so se vršili tudi na ravni drugih krajev in župnij.

Sredi februarja se je Pogačnik nadškofovski službi v Ljubljani odpovedal. En mesec

Senatski pododbor ne bo zaslileval predsednika glede brata Billyja

WASHINGTON, D.C. — Sen. Birch E. Bayh je povedal novinarjem, da se je posbeni senatski pododbor, ki preiskuje zadevo okoli stikov, ki jih je imel brat predsednika Jimmyja Carterja z libijsko vladom, odločil, da ne bo zaslileval predsednika glede vsega tega. Bayh je načelnik pododbara.

Senatorji bodo poslali predsedniku vrsto vprašanj, na katera bo odgovoril Carter pravstovljeno in brez prisegi, je dejal Bayh. Dosej niso našli nič, kar bi zahtevalo posebno pričevanje predsednika pred senatskim pododborom, je pripomnil Bayh.

Kongresnika M. Myersa čaka izključitev iz predstavnškega doma!

WASHINGTON, D.C. — Odbor za etiko poslancev predstavnškega doma zveznega kongresa je sprejel predlog, naj bo iz Spodnjega doma izključen kongresnik iz Philadelphije Michael Myers. Glasovanje je bilo v razmerju 10 za izključitev, 2 proti.

Michael Myers je eden tistih kongresnikov, ki so zapleteni v podkupninsko afro, znano pod imenom Abscam. Myersa so agenti FBI slišali, ko je kongresnik prejel \$50,000 v gotovini od predstavnikov nekaterih "arabskih šejkov". V resnicu so bili ti predstavniki agenti FBI.

Pred sodiščem se je Myers izgovarjal s trditvijo, da ni storil nič nezakonitega, ker ni nameraval nič storiti v zamenzo za prejet denar. Porotu mu ni verjela in ga je obsojila. Sedaj čaka Myers na kazeno, ki jo bo kmalu izrekel sodnik.

Poslanci predstavnškega doma bodo obravnavali zadevo okoli kongresnika Myersa in odločili glede njegove izključitve že prihodnji teden. Poznavalci razmer na kapitolskem hribu menijo, da bo Myers res izključen.

Zadnje vesti

Detroit, Mich. — Zvezni sodnik Horace Gilmore je razveljal veljavnost nedavno končanega popisa ameriškega prebivalstva. Sodnik je mnenja, da je popis neveljaven, ker je netočen glede prvega števila črncev in pripadnikov drugih etničnih ali rasnih manjšin, ki bivajo v ZDA.

London, Vel. Brit. — Predstavniki svetovno znane zavarovalnice Lloyd's of London poročajo, da je ožina Hormuz še vedno odprtta za mednarodno plovbo.

Afganistanski uporniki govorijo o velikih zmagačih nad Sovjeti

NEW DELHI, Ind. — V borbah v dolini Panjšir, severno od afganistanskega glavnega mesta Kabul, so uporniki ubili do 1500 sovjetskih vojakov in uničili 35 tankov ter helikopter. Tako trdijo nepotrjeni poročila, ki prihajajo iz Afganistana v Indijo preko diplomatskih in drugih kanalov.

Sovjeti so menda začeli ofenzivo v tej dolini pretekel mesec in napredovali kakih 25 milij. do mesteca Roha. Ker je pa dolina izredno ozka, so uporniki, ki so čakali na hribih na obreh straneh, s kamnjenjem zaprli cesto. Ta dolina je v rokah upornikov že od leta 1978.

Nepričrani opazovalci afganistanskih razmer menijo, da so številke o sovjetskih izgubah pretirane, a da Sovjetom ni uspelo zavzeti doline.

Afganistska vlada sama pa skuša nadaljevati z revolucionarnimi spremembami. Vlada namreč namerava ustanoviti 11 kolektivov na 92,000 akrov obdelovalne površine. V teh kolektivih bo zaposlenih 1176 kmetovalcev.

Zahodni vojaški strokovnjaki poročajo, da Sovjeti niso povečali števila svojih vojakov v Afganistanu in jih je še vedno okrog 85,000 v državi.

Sporočajte osebne in krajne novice!

Portret škofa v partijskem časopisu

sec zatem je umrl. S hvalo ravnkega država ni skopatila. Tako sta dnevniki in televizijski o njem lastavno počivali. Suštar je dejal, da upa, da bo lahko svoje dušno-pastirske delo vršil neoviran. Napovedal je, da se bo potegoval za urešnjevanje pravic slovenskih vernikov. Kmalu zatem je potoval v Rim k papežu.

Lahko domnevamo, da sta v pogovoru d. taknila tudi imenovanja novega mariborskega škofa na kar čakajo že dve leti. To škofijo vodi trenutno kapitulski vikar pomožni škof Vekoslav Gmič, ki se je že pogosto predstavljal za "socialističnega škofa". Večina slovenskih katoličanov upa, da Grmič ne bo imenovan za mariborskega škofa. Morda ni prišlo do imenovanja doslej zato, ker se zanj močno zavzema komunistična oblast.

In posledično je umrl zaradi mučenja v povojnem ta-

(Frankfurter Allgemeine Zeitung)

IRAK ZMAGUJE V VOJNI Z IRANOM; OBE DRŽAVI USTAVILI IZVOZ NAFTE

BAGDAD, Irak — V zadnjih dneh so kopenske enote iraške vojske nadaljevale svoj pohod v zahodne dele Irana. Iraška vojna potrcila trdijo, da so iraški vojaki zavzeli več iranskih mest in da še napredujejo. Iranci pa se umikajo. V Teheranu so priznali, da so se nekatere iranske enote res umaknile, a zgorjeli zaradi taktičnih razlogov.

Iraška televizija prinaša slike, ki kažejo, kako se bojujejo iraški vojaki. Priča je tudi slike ujetih iranskih vojakov. Ko je pa televizija v Bagdadu prikazala razbitine sestreljenega "iraškega" vojaškega letala, so opazovalci na nekaterih kosih tega letala videli napise v ruščini. Ker je Iran oborožen predvsem z ameriškimi letali in nima nobenih sovjetskih, so sklepali, da je iraški propagandni stroj uporabil slike sestreljenega iraškega letala.

Klub temu, da Irak zmaguje skoraj na celi črti, v Iranu zaenkrat ne kažejo nobenih znakov premagljivosti. Iraška letala še bombardirajo iraška mesta in letalska oporišča ter središča iraške naftne industrije. Iraški vojaki menijo, da so se ne bodo druge dežele, ker uvažajo zelo malo iz teh dveh držav. Najbolj prizadete bodo take države kot so Japonska, Zahodna Nemčija, Italija in pa Jugoslavija, ki uvaža precej naftne iz Iraka.

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER
Indianapolis, Florida, Ely, Pueblo, Rock Springs, all Ohio

SEPTEMBER 26, 1980

Iz Clevelandu in okolice

Koncert "Galebov"—

V nedeljo, 28. septembra, ob 3.30 popoldne bosta ansambel "Galebi" in tercet "Mavrica", ki gostujeta iz Općin pri Trstu, priredila koncert v auditoriju pri Sv. Vidu. Pridite!

Vabilo Slovenske šole pri Sv. Vidu—

V nedeljo, 5. oktobra, bo občni zbor staršev Slovenske šole pri Sv. Vidu v društveni sobi farne šole. Začetek občnega zборa bo ob 6. uri zvečer. Vsi starši vladljivo vabljeni. Pridite!

Korotan ima vajo—

Pevski zbor Korotan ima svojo redno vajo v soboto, 27. septembra, ob 6. uri zvečer v običajnem prostoru.

Sporočilo staršem in mladini—

Na željo izredno velikega števila udeležencev prvega sestanka za slovensko folklorno sporocjanje, na nameravo začeti z rednimi folklornimi vajami in sicer: za mlajšo skupino v torek, 30. septembra, ob 6.30 zv.; za fante in dekleta srednje skupine v petek, 3. oktobra, ob 7. zv.; za starejšo skupino pa v nedeljo, 12. oktobra, ob 7.30 zvečer.

Na željo izredno velikega števila udeležencev prvega sestanka za slovensko folklorno sporocjanje, na nameravo začeti z rednimi folklornimi vajami in sicer: za mlajšo skupino v torek, 30. septembra, ob 6.30 zv.; za fante in dekleta srednje skupine v petek, 3. oktobra, ob 7. zv.; za starejšo skupino pa v nedeljo, 12. oktobra, ob 7.30 zvečer. Vaje se bodo vrsile v veliki dvorani (telovadnici) šole Marije Vnebovzetje na Holmes Ave. K vajam lahko pridejo tudi tisti, ki se niso mogli udeležiti prvega sestanka. Za informacije se lahko obrnete na tel. št. 942-0395.

Poroka—

Jutri ob 11. uri dopoldne se bosta v cerkvi sv. Felicite poročila g. Edward Mejač in gdc. Sonja Stepec. Mladi ženin je sin g. Jakoba in ge. Julije Mejač, mlada nevesta pa hčerka g. Antona in ge. Martine Stepec. Ohjet bo ob sedmih zvečer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Novoporočencema iskrene čestitke in ves božji blagoslov na skupni življenjski poti!

Lep večer—

Sinoci je Ženski odsek Slovenskega doma za ostarele priredil večerjo v korist Doma v SND na St. Clairju. Zbral se je več kot 340 gostov, med njimi tudi clevelandski župan George V. Voinovich z ženo, župnik pri Mariji Vnebovzetju Viktor Tomc in svetovidski župnik Jože Božnar.

Tiskovnemu skladu—

Dr. Valentine Kalan, Jackson Hts., N.Y. je daroval \$22 v tiskovni sklad Ameriške Domovine.

G. Ivan Ambrožič, Mississauga, Ont. je pa daroval \$10 v naš sklad.

Obema darovalcema naša iskrena hvala!

Desegregacija šol—

Prihodnji ponedeljek, 29. septembra, se bo začela začnjava faza desegregacije sistema javnega šolstva v mestu Clevelandu. Avtobusi bodo začeli prevažati več deset tisoč šolarjev več deset tisoč kilometrov vsak dan.

Češ je mesto narodnik Ameriške Domovine, postanite še danes!

NAROČNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$10.00 na leto, Kanada in dežele izven

Združenih držav: \$15.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 107 Friday, Sept. 26, 1980

Problemi Evrope

Evropa se slej ko pree in po vsej pravici imenuje mati Amerike. Bili so priseljeni iz Evrope, ki so ustavili prve kolonije na novem kontinentu, in potom teh priseljenjcev so zgradili osnoyne temelje za novo državno enoto, današnje Združene države Amerike, najmogočnejšo in prvo silo na svetu. Ni zatorej nici posebnega, če se Amerika živo zanima za svojo mater, da je v njo v najtesnejših stikih in da v interesu lastne varnosti vzdržuje na evropskem prostoru do 250,000 mož svoje armade z vsem modernim orožjem. Kajti resnica je, da je Evropa — tudi po krivdi svoje hčerke Amerike — v našem času najbolj razkosan kontinent na tej zemlji.

Kljub vsem doslej neuspelim poskusom raznih detent, da bi napetost med totalitarnim Vzhodom in demokratičnim Zahodom popustila in morda celo prenehala, smo priče neprestanih sporov in zaostritev že itak napetega razmerja med državami onstran in tostran želesne zavesne, katera navzliec spodbudnim sklepom v Helsinkih trdno deli Evropo v dva sovražna bloka. Helsinki je, kakor vemo, samo potrdil status quo v Evropi v prid Sovjetske zvezze in njenih satelitov, za popust napetosti pa očividno ni prispeval niti piščice.

V Jalti in v Helsinkih se je krojila usoda povojne Evrope, usoda do kraja škodljiva političnemu in gospodarskemu razvoju v normalne odnose med narodi in državami. Posledice trpi celotni kontinent, ker se nikakor ne more prav prilagoditi nastalem položaju, čeprav išče izhodov iz kriz in težav, pa jih ne more najti, ker je celoten položaj kontinenta začuda zapleten in nenormalen, da se izrazimo milo.

Zahodni, svobodni del Evrope, ki ga danes svet smatra za "Evropo", kar nikakor ni pravilno, se zaradi nenormalnega stanja celotne Evrope neprestano bori z raznimi težavami, povzročenimi zaradi nenačavnega razbitja celine, ki je bila nekoč klub stalnemu ribljanju med njenimi sestavnimi državami vendorle enotna skupnost ciljev in interesov, ter kot taka vodilna sila na zemlji. Danes to zdaleč ni več, ker je razbita in razkosana. Vendor si to, kar je še ostalo pod svobodnim soncem, z vsemi silami prizadeva, kako bi mojstrovala razreke in težave ter ohranjala in utrjevala blagostanje in svobodo svojih ljudstev.

Kmalu po vojni leta 1949 je bila ustanovljena v bistvu evropska obrambna zveza, ki sta se ji vključili tudi ZDA in Kanada, pod imenom Severno-atlantska zveza NATO. Ima izključno vojaško obrambo značaj. Nekaj kasneje, l. 1959, so zahodno-evropske vodilne države, ob spoznanju, da vsaka zase in ločeno ne bo prišla gospodarsko in politično nikam, sklenile rimske pakt ter z njim ustanovila Evropsko gospodarsko skupnost ali Skupni trg (Common Market). Temu se je tekom časa pridružilo 9 držav in uredile so medsebojno trgovanje, kakor tudi določile enotna tržna načela za zunanje trgovanje. Rezultati so bili zelo zadovoljivi. Iz spoznanja koristnosti skupnih prizadevanj se je rodil evropski parlament za reševanje političnih in drugih zadev.

V zadnjem času pa so se za članstvo začeli pojavljati novi kandidati, vsi iz južnih, politično in gospodarsko nestalnih delov Evrope in to Grčija, Turčija, Španija in Portugalska. To je sprožilo notranjo krizo v Evropski gospodarski skupnosti (EGS), katera ima prebroditi znatne težave med dosedanjimi devetimi članicami in si z dotokom novih ne želi še večjih težav. A Grčija in Turčija se sklicujeta na članstvo v NATO, kar vendarju žugnega krila ter vztrajata pri trditvi, da imata nekako vključeno pravico ne le za žrtve v NATO, ampak tudi za gospodarske dobre in prednosti v EGS. Ti dve organizaciji sta sicer tehnično popolnoma ločeni, a sestavljajo jih iste države in se zatorej interesi obeh med seboj prepletajo in zapletajo. Obe sredozemski državi (Grčija in Turčija) sta gospodarsko pasivni in bi pomenili za EGS le breme. Kako bodo Evropci te probleme rešili, bo pokazala bodočnost. Izgleda, da rešitev ne bo lahka in enostavna.

Enostavna ne bo zlasti zato, ker so po rimskem paktu članice EGS obvezane popolnoma odpreti meje za prosto migracijo ljudi iz ene v drugo. Vzemimo Turčijo: približno 1 milijon gostaških delavcev iz Turčije je že na delu v Zahodni Nemčiji, več kot 1 milijon

Beseda iz naroda...

Dobrodošli ansambel "Galebi"
in tercet "Mavrica"!

Ansambel "Galebi" in tercet "Mavrica".

Včeraj zvečer so prispleli v Cleveland ansambel "GALEBI", pevski tercet "MAVRICA" in njihov voditelj g. Franc Pohajšč, ter g. Tone Bedenčič. Dvanajst-članska skupina bo ostala v Clevelandu do ponedeljka, 29. septembra. V nedeljo, 28. septembra, bodo nastopili v avditoriju pri Sv. Vidu. Začetek koncerta bo ob 3.30 popoldne. Vse clevelandske rojake lepo vabimo na njihov koncert.

Prisrečno pozdravljamo ansambel "GALEBI" in pevski tercet "MAVRICA" ter jim želimo prijetno bivanje med nam v Clevelandu!

Po tridesetih letih

CLEVELAND, O. — Ko se je v prvih majskih dneh v letu 1945 končala druga svetovna vojna in so se trume slovenskih ljudi z domobranicami in četniki umaknile preko meje, bodisi na Koroško ali v Italijo, ni nihče slutil, da bo tedaj začeta begunska pot vodila preko oceanov in tuje dežele na tujih kontinentih.

V svoji naivni poštenosti nismo pričakovali, da bodo komunistični diktatorji za svoje grozote in množične umore že razorenje idejni nasprotnikov, nagrajeni z mednarodnim priznanjem vladavine in še z gospodarsko pomočjo.

Domišljali smo si, da bo vse drugače, ko bomo enkrat imeli priliko, povedati svetu, po kako krvavi poti se je Tito povzel do oblasti in da bodo pričevanja domobranicev, ki so se rešili iz množičnih grobov, prepričala tiste, ki so tedaj odločali o državni ureditvi povojske Evrope.

Uspeli smo le toliko, da je bilo vsaj civilno prebivalstvo sprejeti v begunska taborišča, ki jih je tedaj oskrbovala zasedbena oblast.

Tezko je bilo življenje v teh taboriščih. Zalost za pobitimi, saj so nekatere družine tedaj izgubile po več svojih dragih, domotožje, ločene družine, negotovost, poleg tega pa še pomanjkanje najnovejših živiljenjskih potrebščin. V tisku tistih težkih dni pa je posijalo upanje, prišle so prve posilke pomociči iz Amerike, pričelo je dopisovanje z nepoznanimi dobrotniki, prihajale so sem in tja številke Ameriške Domovine in preko nje nove vezi in nato sporočila, da je v teku postopek, ki nam bo omogočil izselitev tudi v Združeno državo, kamor bi bili na raje prišli.

In res, v aprilu 1949 je odšel iz Spitalskega taborišča prvi transport v Združene države, temu so sledili nasled-

jih pa čaka na odhod tja. Če bi Turčija postala redna članica EGS, bi ne bilo ovire za odhod čakajočih delavcev. Računajoč, da bi za njimi prišlo kake 4 milijone družinskih članov, bi morala Nemčija absorbitati več kot 6 milijonov Turkov! Kaj takega si tudi gospodarsko močna Nemčija ne more privoščiti?

Sličen temu bi nastal položaj glede pritiska gostaskih delavcev iz Španije in Portugalske v Francijo, Belgijo in Nizozemsko, kamor bi v masah pritisnili nezaposleni s Pirenejskega polotoka, kjer dosega brezposelnost blizu 12 odstotkov. Vsega tega brezposelnega proletariata ob prostem prehodu meja EGS ne more zaposliti. Z ozirom na to iščejo izhoda v spremembu statutov EGS v tem smislu, da bi na novo v članstvo sprejeti južne države postale le pomožne ali priključene (associate) članice. Za nje bi določba o prostem prehodu meja ne veljala. Kako bodo te probleme uredili, se danes še ne ve.

Specialet problem v Evropi predstavlja ob času tega pisanja delavsko vrenje na Poljskem, ki grozi prekrižati zlasti nemške načrte o boljših stikih z Vzhodom in o pozitivitv entente. Delavska stavka v proletarsko-delavsko vladani državi je sama na sebi paradoski, ki jasno kaže nesposobnost marksizma, da bi pragmatično reševal delavsko probleme in ustvarjal raj na zemlji.

V vsi to problematiko je treba prijeti še Jugoslavijo. Ta država se zdi podobna povsem osamelemu marksistično-nadušljivemu plavaču na jezeru, kateri se obupno trudi, da bi se obdržal nad vodo. Na enem bregu sedijo Sovjeti in opazujejo, kdaj bo zginil pod gladino in bo potrebna njihova "pomoč". Na drugem bregu mu pa EGS meče rešilne pasove v obliki trgovinskih ugodnosti in direktne pomoči, da bi preprečili rusko. Tako dediščino je zapustil "eden največjih svetovnih državnikov", Josip Broz-Tito: Jugoslavijo, ki je najnevarnejši problem v Evropi.

nji, največ v letu 1950.

Vsega tega se bo letos, po 30 letih spomnilo Društvo slov. protikomunističnih borcev s svojim družbenim večerom v soboto, 11. oktobra, ob 7. zvečer v avditoriju pri Sv. Vidu, na katerem bo s kratkim sporedom ponovno dalo priznanje vsem, ki so kakorkoli lajšali težave begunškega življenja in pomanjkanje v "lesenih mestih"; pridite, da se po 30 letih tudi skupno spomnimo prihoda v novo domovino in vseh, ki so nam tedaj nudili roko v pomoč.

v sredo, 8. oktobra, ob 7. zvečer pri Sv. Vidu.

Skupni ideali so nas pogiali v borbo proti komunizmu in preko meja domovine, isto žalost smo vsi občutili ob nasilni smrti naših fantov in mož, skupno smo trpeli pomanjkanje v "lesenih mestih"; pridite, da se po 30 letih tudi skupno spomnimo prihoda v novo domovino in vseh, ki so nam tedaj nudili roko v pomoč.

Marija Mauser

JOŽE VELIKONJA:

O pisanju zgodovine Slovencev
v Ameriki

II.

Ne bodimo naivni, starši papirji so za večino ljudi nepotrebljiva navlaka, posebno še, če so v tujih jezikih. Tudi javne ustanove uničujejo stare papirje, ko so v stiski za prostor. Ali je kaj ostalo od knjižnice in gradiva, ki ga je imel pokojni Trunk bodisi v Leadville, bodisi kasneje v San Franciscu? Škofijiški arhivi ne zbirajo in ne hranijo drugega kot uradne listine, pa še te so navadno v zaboljih v kleteh ali na podstrešjih in zato nedostopni.

Kje je mogoče najti ustanovne listine slovenskih fara? Že nekaj let je od tega, ko smo zadnjikrat slišali o zbirki emigrantskega tiska, ki jo je dolga leta čisto na svoje delal pokojni Zdravko Novak. Odkar je bila zbirka darovana Sloveniku, o njej ni več glasu. Ali je v Rimu? Kdo skrbi za njeno nadaljuje?

Ogromno gradiva je v javnih arhivih. Ti so dosegljivi. Vendar še nisem srečal rojaka, ki bi se teh virov dotaknil. Originalne pole ljudskej štetij iz leta 1870, 1880 in 1900 so dostopne. Za nekaj držav obstaja posebno šteje za leto 1885. Pole za leto 1890 so bile unicene.

Na teh seznamih so podatki. Med tisoči imen "Avstrijev" je mogoče izločiti imena Slovencev, njihovo starost, izobrazbo, družine, poklice, naslove. Delo je silno zamudno, ker je treba iti od imena do imena in vsakega posebej tolmačiti. Federalni arhivi hranijo originalne pole, filmski posnetki so dosegljivi.

Federalni arhivi in ponekod arhivi na sodiščih hranijo prošnje za državljanstvo, na katerih so spet imena, za nekaj let tudi podrobni podatki z rojstnim krajem, datumom prihoda v Ameriko, tudi ime ladje. Tudi pri teh dokumentih ni bližnjih pri raziskovanju, posebno ker je uporabljanje teh virov strogo omejeno. Federalni arhivi hranijo stare zemljevide in katastarske mape z vrisanimi stavbami in ponekod imenami lastnikov.

Zemljiški uradi hranijo arhive o zemljiški lastnosti, zemljevide posesti, podatki o davkih in plačevalcih. Te knjige bi zlahka razjasnile zgodbo o slovenskih farmarjih, kjer koli so že bili. Na osnovi tega gradiva bi ne bilo težko bodisi potrditi, bodisi evreji zgodbo o slovenskih bogataših v Minnesoti, Michiganu, v Arizoni in na Aljaski. Dokler to raziskovanje ni izvedeno, lahko govorimo samo o zgodbah.

Nekaj etničnih skupin v Ameriki je vložilo v pisanje zgodovine milijone dolarjev, a so kljub temu še pri začetku. Mnogi med nimi pa računajo samo na dobro voljo in na "zavednost", ki naj bi

gradivo pregledal ali celo obdelal. Začnimo z drobnarjam, monumentalna zgodovina pride na vrsto kasneje.

Cleveland se ponaša z velikim številom podjetnih in kvalificiranih rojakov. Marsikdo med njimi bi nakazano delo lahko izpeljal. S pomočjo takega dela se bomo prebili od ponavljanja nedokaznih zgodov do pisanih zgodov.

DNIJ pri Sv. Vidu
priredi kosilo

CLEVELAND, O. — Društvo Najs. Imena pri Sv. Vidu, s pomočjo članov in članic drugih farnih organizacij, bo priredilo kosilo piščancev in špatgetov s prikuho v nedeljo, 5. oktobra 1980, od 11. ure dopoldne do 3. ure popolne.

Kosilo bo servirano v avditoriju svetovodske farne šole na vogalu 62. ceste in Glass Ave., en blok južno od St. Clairja.

Ves čisti dobitek bo izreden v organizacijama "Birthright" in "Womankind", ki pomagata nosečnicam v stiski, da se bodo lahko odločile za sprejem novega življenja, ne pa ga zavrgle.

Vljudno vabimo ne samo naše farane, temveč vse od blizu indaleč, ki jim je pri svetu storost življenja.

Prosimo vas, da si čimprej nabavite vstopnice. Lahko jih dobite pri vseh članih društva DNIJ, v župnišču sv. Vida, pri g. Wencel Franku, tel. 361-2463, ali poklicite g. Dan Postotnika na tel. 431-7341. Dar je \$5 za odrasle in \$3 za mladoletne.

Društvo Najs. Imena pri Sv. Vidu upa, da se boste v velikem številu odzvali našemu vabilu in s svojo navzočnostjo podprli ta plemeniti namen.

Za odbor:
Dan J. Postotnik

Iz naših vrst

Misijonska srečanja in pomenki

494. Salezijanski brat Janko Hribar

dne 31. avgusta piše z Filipinov, kjer deluje že več let:

"Najprej lepe pozdrave vsem iz lepe dežele, kjer sva sedaj dva Slovencia ostala, br. Rafael Mrzel in jaz, odkar je br. Jožko Kramar odšel v Papuo, Novo Gvinejo. Piše, da se kar dobro počuti in dela ima veliko, saj je dežela ena najbolj zaostalih na svetu."

Tudi sam imam tukaj veliko dela. Fantje se radi učijo in nam tudi pomagajo. Ena skupina bo končala študije v novembru. V delavnici izdelujem razne stvari, vendar v veliki konkurenči z drugimi privatniki večkrat ne uspem in smo v škripicah, posebno finančnih.

Zadnjici sem se obrnil na g. Kvasa Jakoba iz Toronto, da bi nam pomagal. Ravnatelj me je namreč prosil, če bi mogel najti malo več pomoči za novo prevozno sredstvo, ker je stare odpovedalo. Zatenkrat sami ne moremo nabaviti nič novega in bencina stane pri nas tretjino delavcev plače na dan za 1 liter. Zeleli bi kupiti avto, ki bi bil na nafto, ki je polovico cenejša od bencina.

G. Kvasu sem pisal, da bi potrebovali \$4000 in mi je poslal \$300; vse, kar so trenutno v Baragovem misijonskem krožku imeli pri rokah. Obenem mi je priporočil Misijonsko Znamarsko Akcijo, ki bi morda lahko priskočila na pomoč v trenutku, ko smo res potreben.

Prevoz je nujno potreben. Semenišče je veliko. Avtomobil je star. Ko je bil kupljen, je prišel brez carine in se sedaj še prodati ne more.

Zato Vas v imenu našega ravnatelja prosim,

če je mogoče priskočiti nam na pomoč. Obljubljam Vam v imenu semenišča, da bomo vedno s fanti molili za vas vse. Naj vas Bog blagosloví in naj vam Marija, Pomočnica kristjanov, izprosi vse, kar najbolj potrebujete in si želite. Vas vse pozdravljam in se vam vnaprej zahvaljujevač vdani brat Janko Hribar.

Moj naslov je:

Br. Janko Hribar, S.D.B.
Don Bosco College
Seminary
Canlubang Laguna 3717
Philippines

Prošnja brata Hribarja je podpore vredna čeprav MZA ne bo izvedla nabirke, kot jo je pred leti za več drugih. Priporočamo zadevo vsem, ki so pripravljeni za njihov avtomobil kaj žrtvovati. Lahko pošljemo v čeku, nakažanem na "Catholic Mission Aid" na moj naslov, ali kar naravnost na glavno blagajničarko: Mrs. Vida Švajger, 719 Redford Drive, Richmond Heights, O. 44143 U.S.A.

To je namreč novi naslov Švajgerjevih, ki so se nedavno preselili. Dar mora biti jasno označen kot namenjen br. Hribarju za njihov nov avtomobil. Jasno, da bo vsak darovalec dobil, če tako želi, davčno potrdilo od MZA-CMA.

Pionir Matthew Tekavec je imel ponovno srčni napad in so ga odpeljali v Clevelandu v bolnico. Molimo janj in želimo mu božje pomoči in milosti, da bi mogel svoj križ vdan prenatisi in svoje zdravje spet okrepliti. G. Matevž je veliko let zvesto pioniril, kjer je mogel. Misijone posebno ljubi.

Brat Jožko Kramar,
S.D.B.,

DON BOSCO ARAIMIRI,
P.O. Box 159, Kerema, Gulf Province, Papua, New Guinea, se je oglasil iz nove pionirske postojanke 1. septembra. Takole piše:

"Prav lepa Vam hvala za Vaše dragi pismo in za molitve MZA, ki sem jih res potreben. Se pred 10 leti tako pionirjenje, kot je tu na Papui, ne bi toliko težilo. Sedaj se pa le malo čutijo že leta. Sicer pa čutimo vidno božjo pomoč. Saj pomanjkanje materialnih sredstev postane bolj znosno, če vemo, da nam pomagate v zaledju."

Zadnjih 20 km našega potovanja semkaj je bilo zelo avanturistično. Ceste iz Kerema do Araimirja ni. Tako smo jo mahnili po morski obali, dokler se je dalo. Nekaj časa po goščavi, nato preko močvirja in zopet po obali. Ob 8. zvečer smo prispeli končno na cilj. Potovanje je mogoče samo ob nizki morski plimi, ker drugače morje vso obalo zalije. Prebivalci so nas sprejeli kar prijazno.

Tako naslednji dan smo začeli trebiti goščavo in podpirati drevje, da pripravimo prostor za gradnjo misionske postaje. Pri delu pa so nam precej nagajale kače in tudi kadar jih ni bilo, smo morali vedno gledati, če ne tiči kaka kača na veji ali se skriva kje na tleh. Kakih 30 pa je gotovo v bitki izgubilo glave, nekaj nad 2 m dolgih.

Sedaj gradim s 3 ekipami fantov, —

tesarjev ali zidarje tu ni, — stavbo za misijonarje, dvorano za šolo in delavnico za fante. Medtem ko fantje gradijo, se učijo tudi gradnje, v kateri se nameravajo kasneje zaposliti.

Kmetijstva, cest in industrije v teh krajinah ni. Ne poznajo teh stvari. Zato na očiščeni jasi delajo drugi mladi fantje med prostim časom, kjer se uču obdelavati zemljo. Tako se bodo naučili, da se hrana lahko tudi pride, ne pa samo nabira v džungli. Ko se bodo pa naučili tega, jim bo lažje govoriti o božji Dobroti, ki pošilja dež, rast in daje rodovitnost, da nas hrani. Dozdaj se je vedno kaj našlo za v lonec, čeprav ne poznamo shramb.

Z rednim poukom v šoli, v rokodelstvu in kmetijstvu, upamo začeti z novim šolskim letom, v januarju. Za sedaj je vse improvizirano.

Vlada v Gulf Province nam je naklonjena, ker si želi kmetijskih in strokovnih šol. Ponudili so nam že pomoč pri gradnji spalnice za fante. V ustavi pa imajo člen, ki izraža željo, da bi dežela postala krščanska.

Ob nedeljah je obisk pri sv. maši velik, dasiravno je komaj par odstotkov krščenih med domačini. V nekaj vseh smo otroki že krstili, odrasli pa se morajo na krst preko katehistov dobro pripraviti. Deset naših mladih, ki so nam pri delu pomagali, bo krščenih že prihodnji mesec. Ljudje so nam pripravljeni pomagati pri delu in v zameno prosijo za rabljeno obleko. V deželi takega luksuza ne poznajo in ne izdelujejo. Uvoženo pa je strašno drag. Večina ljudi tu ne rabita denarja, ampak samo izmenjavajo dobrine.

Donations to the Slovene Home for the Aged

The following donations have been received from friends of the Slovene Home for the Aged:

In memory of Mary (Mitzi) Gabrowshek

\$105: Power-Pack Conveyor Co.

\$55: Joseph Gabrowshek.

\$25: Mr. and Mrs. Joe Inzans, Kenneth Koklic of Denver, Colo., Mr. and Mrs. Pete Kozak, Patricia Perko, SNPJ Farm Board.

\$20: Mr. and Mrs. Frank Gabrowshek of Johnstown, Pa., Mr. and Mrs. Lenny Glatzer, Jill, Mr. and Mrs. Joseph Lipovec, Mr. and Mrs. Rudy Lipovec, Dorothy and Michael Lupo, Mr. and Mrs. Steve Nemecay, Mr. and Mrs. Joseph Novak Sr., Mr. and Mrs. Massack of Houston, Pa., Mr. and Mrs. Hank Rosnick, Max and Jennie Senkinc of Canonsburg, Pa., Dianne Wretschko, Zele's Funeral Home, Susie Continenyo, Sue and Frank Carotenuto.

\$15: Terry and Susan Adams, Phil and Karen Alich, SNPJ Cleveland Athletic League, Mr. and Mrs. William Kovach, Mr. and Mrs. Robert Lamm, Mary Kuhel and Frank Loucka, Rose Martincic, Mr. Monacelli and Harold-Millie, Rotar, Zak, Matuch, Slezko and Kapel families, Marie Shaver and Linda and Pete Matas.

\$10: Jim Backer, Helen Barber, Mr. and Mrs. Joseph Blatnik, Alice Boyce, Mr. and Mrs. Jacob Brezic, Helen Cain, Mr. and Mrs. Peter Cargnoni, John and Alice Cech, Mr. and Mrs. Charles of Monterey Ave., Dominic Cipriani, Kathy Demko, Joe and Bertha Dovgan, George Fellenstein, Agnes Gibbs, Andy and Theresia Gorjanc, Mr. and Mrs. Don Gorjup, Jack and Julie Greener, Kathy Geist, Joe and Sally Holsey of McMurray, Pa., Mr. and Mrs. Fritz Hribar, Mr. and Mrs. Albert Intihar, Mr. and Mrs. Ronald Jenko.

Pam Kausek, Mr. and Mrs. Rudy Knez, John and Millie Kokal, Al Koklich of Granville, O., Joe and Fran Koklich of Strabane, Pa., Joe and Ann Korosec, Mr. and Mrs. Frank Kosich, Mr. and Mrs. Rudy Kozan, Mr. and Mrs. James Kozel, Jean Krizman, John and Marie Kromar, Betty Kuckec, Alma Lazar, Mr. and Mrs. Albin Lipold, John Lipovec, Mr. and Mrs. Thomas Luzar, Mr. and Mrs. Felix Martinicic of Strabane, Pa., Leo and Ann Meskinis, Dan and Carolyn and Tim Mik, A. Mikacic, Mr. and Mrs. Charles Milaucic, John and Margaret Moore, Tony and Ann Mrak, Louis J. Novak, Josie Papes, Ivana Plesivec, Frank and

*****

Prebivalci so zelo temnopolti,

kratki las kot Afrikanci in ne poznajo ambicij v življenju. Zdravje jim ogrožata zlasti jetika in malarija. 75% otrok umre že pred drugim letom starosti. Zato bo nujno odpreti čimprej tudi ambulanto. Pa drugič še kaj. Prav lepe pozdrave vsem sodelavcem MZA z obale Tihega oceana. Vaš v Jezusu in Mariji br. Jožko Kramar." V molitev in pomoč priporočamo brata Kramarja vsem v MZA in drugim misijonsko čutečim rojakom.

Rev. Charles A. Wolbang CM
131 Birchmount Road
Scarborough, Ont.
Canada M1N 3J7

Edith Polan, Mary Popotnik, Amalia Raab, Doris Radovich, Mr. and Mrs. Otto Rist, Stan and Jo Rotter, Scheid and Kuster families, Charles Shaver, Sianciunas family, John R. Sterle, Mr. and Mrs. John Strancar, Charles and Helen Sumrada, Mary Tomsic of Strabane, Pa., George and Geri Tribets, Cheryl Turk, Terry Turk, Paul Valencic, Christine Verch, Mr. and Mrs. Rudy Volk and Millie Tursic, Vincent and Mary Vrhovnik, Mary J. Wagstaff of Finleyville, Pa., Nernick family of McDonald, Pa., Joe and Karen Zaman, Ron and Bonnie Zele.

\$5: Mr. and Mrs. John Adams, Mr. and Mrs. Curnariski of Houston, Pa., Mr. and Mrs. Joseph Bacher, Mr. and Mrs. Edward Braddach, Mr. and Mrs. Eugene Brickman, Sylvia Cavasina of McMurray, Pa., Mr. and Mrs. Bob Dokowski, Mr. and Mrs. L. Fabec, Joe Fifolt, Aggie Flanders, Mr. and Mrs. K. Frank, Ronald Frank, Mr. and Mrs. Walter Frank, Mr. and Mrs. Wally Frank, Bill Gluk, Alibina Gruden, Chris Heintz, Mr. and Mrs. Norman Hirter, Phyllis Jason, Frances Jevnikar, Ronnie Kadic, Mr. and Mrs. Frank Kaucic, Mr. and Mrs. Frank Kokal, Mary Koklich of Strabane, Pa., Betty Komet.

Mr. and Mrs. Anton Kristoff, Marie Kralj, Mr. and Mrs. Andrew Kronik, Mr. and Mrs. Ed Lipovec, Mr. and Mrs. Rudy Lokar, Frank Lopinska, Mary Martincic, John and Frances Mauric, Mitzie and Lefty Miklavcic, Mary Modic, Mr. and Mrs. George Moizuk, Mr. and Mrs. L. Mole, Mr. and Mrs. Stephen Molek, Dorothy and John Murray, Marie Nolyak, Agnes Pace, Mr. and Mrs. Ray Polantz, Mrs. Pozun and Jennie, Stanley Pozun, Mr. and Mrs. Tony Progar, Pauline and Jackie Pular, Mr. and Mrs. Raymond Quade, Bob Schneider.

Mary and Frank Shamrov, Mr. and Mrs. Frank Slabe, Mr. and Mrs. Julius Slokar, Ann Snyder, Mr. and Mrs. John Spilar, Jake and Fran Strell, Mr. and Mrs. Michael Stiscak, Josephine Sustarcic, Mr. and Mrs. Harold Tomsick, Carolina Travarca, Mr. and Mrs. Travnikar, Jennie Trennel, Mr. and Mrs. Richard Tursic, Olga Valencheck of Barberton, Audrey Verch and family, Rudy and Mary Videtic, Mr. and Mrs. Ozzie Webb, Mary Zakrajsek, Albin Zupon.

\$3: Mary Furlan.

In memory of Jennie Setina

\$15: Jennie Davidson.

\$10: Mr. and Mrs. J. Fitzthum, Mr. and Mrs. Anthony Grdina, Grocers and Butchers Club, Mr. and Mrs. Louis Oswald, Mary Petrich, Vida Schmidt and Antoinette Bizak, Mr. and Mrs. Andrew Vicic.

\$5: Stephanie Cermelich, Carolyn Budan, Ann B. Horcevar, John Kausek, Angela Kovach, Ann Kuhar, Mr. and Mrs. A. Logar, Mr. and Mrs. J. Owens, Irma Simon, Mr. and Mrs. Pete Verderber, Mr. and Mrs. Steve Zudd.

In memory of Anton Urankar

\$50: Mr. and Mrs. James Lustrik, Mrs. Jenny Novinc, Andrew A. Sims.

\$30: John Zlatoper.

\$25: Anthony Antonin, Medical Staff of Brown Memorial Hospital, St. Clair Rifle Club, Vera A. Candon, Ph.D., Zela and Sarah Stevenson.

\$20: Mr. and Mrs. J. Cacho, John and Alice Cech, Mr. and

Mrs. Anthony Lovsin, Anthony and Lucy Lucarelli, Mr. and Mrs. Stanley Urankar, Bernie Leak and Julia Vander Sluis.

\$15: X-ray Dept. of Brown Memorial Hospital, Mary Dolenc, Mr. and Mrs. Carl Kodra, Mr. and Mrs. L. Novak and Angela Smole, Ann and Marie Sietz of Pa., Frank Urankar.

\$10: Mr. and Mrs. H. D. Applequist, Mr. and Mrs. R. Antonin, Mr. and Mrs. Harry Blatnik, K. Blumer and W. Zlatoper, Dr. and Mrs. S. Burroughs, Mr. and Mrs. C. Cetinsky, Mr. and Mrs. Frank Homar, Sandy and Jeff Kelly, Mr. and Mrs. V. Kolman, Agnes Kosec, Anna Kosec, Mr. and Mrs. Carmine Leoni, Mr. and Mrs. F. Marincic, Mr. and Mrs. J. Mateyka, Anna Mikeleick, Nancy and John Mikeleick, Jr., Kati Pavli.

Mary and John Penca, Marie Pizem, Anna Pozar, Mr. and Mrs. J. Primozic, Amalia Raab, Mr. and Mrs. Nick Rudman, Mike Sedlak, Mr. and Mrs. Frank Slepko, Frances Urankar and Betty Lovsin, Julia and Frances Urankar, Mr. and Mrs. Wm. Urankar, Mr. and Mrs. Rudy Urbanick, Stella Virant, Mr. and Mrs. George Woolley, Marie Zakrajsek, Dorothy Zdesar.

\$5: Mrs. M. Aucin, Mr. and Mrs. E. Cinkole, Mr. and Mrs. Evanitick, Matt and Fran Kajfež, Mrs. E. Kalin, Mrs. E. Kalin, Irene Kuloga, Mr. and Mrs. Frank Krivec, Mr. and Mrs. C. Krivec, Mr. and Mrs. J. Linn, Frank Lustrik, Sophie Mlakar, Mr. and Mrs. J. L. Mihelich, Tony and Ann Modic, Mr. and Mrs. Frank L. Aucin.

Violet Moravček, Mrs. J. Opalik, Mr. and Mrs. Albert Pavli, Mr. and Mrs. Robert Rizner, Angie and Anthony Ravkar, Mr. and Mrs. Sanford Schroll, Mr. and Mrs. Stan Skebe, Mr. and Mrs. John Skorich, Alice Struna, Mr. and Mrs. Topolnick, Mr. and Mrs. P. Vukcevic, Joe and Josephine Wutchitt, Mr. and Mrs. Louis Zupanic.

In memory of Albert Cesnik

\$12.50: SNPJ Lodge 53.

\$10: Amalia Raab.

\$7: William Bayuk.

\$5: Alma Lazar, Joe Kolman.

In memory of Frank Fatur

\$20: John and Milka Kokal, Josephine Papes.

In memory of Mitzi Gabrowshek

\$15: Mary Pryately, Rudy and Irma Pryately and family.

\$10: SNPJ Lodge 126, Louis and Ann Izanec.

\$5: Pat Molle, Betty Molle and Vida Pust.

In memory of Anton Kapel

\$20: Anna Urbancic of Indianapolis, Ind.

\$5: F. Susel family, Antonia Kapel.

Once again on behalf of the Slovene Home for the Aged our sincerest thanks to all those who have contributed to this worthy Slovenian cause.

The residents and trustees of the Slovene Home for the Aged extend sincere sympathy to the relatives and friends who have so generously contributed to the Home in memory of their loved ones. With such help and the cooperation of the entire Slovene community, the goal of an expanded facility will indeed become a reality, a haven for our elderly and disabled, and will be a memorial to our people for generations to come.

For the Slovene Home for the Aged,

Cecelia Wolf

MAKS SIMONČIĆ:

Spomini iz begunskega življenja

Ves dan smo pravzaprav preselili v pisarni. Po pravzaprav povedano, bilo je precej osebnih vmesnih pogovorov, toda skrb za začetek nas je dušila prav vse navzoče. Premašno delavcev, pomanjkanje strokovnega delavstva in orodja, in končno še brez materiala.

Ta kraj je bil napram Se- negalskemu hotelu na mnogo slabšem stanju. Čas za njegovo obnovu pa je bil skraj

Enjoyed Concert

JOHN SRSEN, right, director of Fantje na Vasi, shakes hands, after the concert, with Zvon director Peregrin Us while members of the chorus look on.

AFTER THE CONCERT, Mario Percic and wife, Helena, dance to the music of the famous Alpine Sextet.

By JIM DEBEVEC

Fantje na Vasi presented their third annual concert on Saturday evening, Sept. 13. In spite of a powerful thunderstorm which stopped traffic on the freeway late that afternoon, the singing performance went on as scheduled.

The 17 young men seemed at ease in front of the sellout crowd at the Slovenian National Home, and dove into the songs with the confidence and poise that time alone can construct.

Director John Srsen led his troops through the battle of Slovenian lyrics with the cool, calm, collected strategy of a master craftsman who is an expert in his trade and yet has the skill to impart his special knowledge upon others.

The soloists were outstanding, each giving a superb performance.

Fantje na Vasi shared their stage with an eight-man chorral group "Zvon" from Fairfield, Connecticut. Five brothers from the family Us are in Zvon.

The ensemble sang with an intensity usually reserved for the most solemn occasion. They are perfectionists in the art of harmony, the result be-

DR. RUDOLPH M. SUSEK, left, editor of Ameriška Domovina, chats with Sen. Frank J. Lausche during intermission at the Fantje na Vasi concert.

ing a pleasant, and absolutely true tone which is totally pleasing to the listener.

Although the rains came down, the high quality of Slovenian culture went up.

Benefit Polka Dance Oct. 12

The Class of 1972 of Villa Angela Academy will sponsor a benefit polka dance for classmate, Debbie Eichhorn Trepka, a victim of multiple sclerosis, on Sunday, October 12, 1980, from 3 PM until 11 PM at Villa Angela Academy.

Debbie has been ill with MS for about six years and her disease has progressed to the point where she can no longer see or walk. Her classmates are holding this benefit to raise money so that Debbie

and her husband can buy a van and wheelchair life to enable Debbie to get around a bit to visit friends and relatives or just take a ride to the store or the park to make her life a bit more enjoyable.

There will be five polka bands at the dance and, food and refreshments will be available. Tickets are \$5 in advance and \$6 at the door, and are available by calling 486-6322 or 481-1333.

Reservations for round table seating are available by

GALEBI AND MAVRICA IN CONCERT SUNDAY

On Sunday, September 28, 1980, ensemble "GALEBI" from Opčin, by Trieste, will perform in concert at St. Vitus Auditorium at 3:30 p.m.

Ensemble "GALEBI" consists of five young, very talented, student musicians who for the past ten years have studied under the direction of Rev. Franc Pohajšek.

Along with the ensemble, will be "MAVRICA", a singing trio, featuring Marta Fabris, Eva Zaghi and Barbara Skerlavaj. Together, both groups have traveled throughout Europe performing at many prominent music festivals.

Everywhere they were awarded with high recognition and special praise for their excellent performances.

Since September 4, 1980, these two groups are touring throughout Canada and the United States. They held concerts in Kitchener, Hamilton and Toronto, Canada, and are continuing their tour in the United States; New York, Washington, D.C., Fairfield, Conn. and Cleveland.

From Cleveland they will go to Chicago, Ill., where they will finish their tour participating in the celebration of Slovenian Day, a yearly event sponsored by S.A.R.C. (Slovenian American Radio Club).

We are very grateful to ensemble GALEBI and MAVRICA for their visit. They are bringing us the charm and beauty of our Slovenian songs and melodies. We can truly be happy to have an opportunity to listen to these wonderful groups.

Welcome to Cleveland Galebi and Mavrica!

throughout Canada and the United States. They held concerts in Kitchener, Hamilton and Toronto, Canada, and are continuing their tour in the United States; New York, Washington, D.C., Fairfield, Conn. and Cleveland.

From Cleveland they will go to Chicago, Ill., where they will finish their tour participating in the celebration of Slovenian Day, a yearly event sponsored by S.A.R.C. (Slovenian American Radio Club).

We are very grateful to ensemble GALEBI and MAVRICA for their visit. They are bringing us the charm and beauty of our Slovenian songs and melodies. We can truly be happy to have an opportunity to listen to these wonderful groups.

Welcome to Cleveland Galebi and Mavrica!

GRAPE FESTIVAL SET IN MAPLE HTS. OCT. 5

Sunday, October 5th is the big day for the Maple Heights Slovenian National Home Grape Festival. Again the directors are going to transform the Home at 5050 Stanley Avenue into an old fashioned vinska trgatve.

The festivities begin at 2:00 P.M. There will be the traditional grape arbor hung with tempting bunches of grapes and goodies, all under the watchful eyes of the special police force. If you snatch something without being caught, you may keep it. Ah, but if you are "caught", you will have to face the "judge" and either pay a fine or go to a special "jail". This Slovenian tradition is a favorite of both the young and the old.

The ladies from S.Z.Z. from Maple and Garfield Heights will again have baked goods for sale. You can watch the Planina lady singers fry their

specialty, planinčke, a krof type donut. For more tradition, there will be hot, mulled wine. There will be many other ethnic foods including cheeses and grapes. Craft items will be on display.

As in years passed, Frank Globokar from Madison, Ohio will furnish the grapes. They will be pressed at the Festival by John Krofi, the little wine maker. Samples of "mošt" or juice will be passed out.

There will be plenty of music for dancing or just listening by the Maple Heights and Euclid Button Box Clubs, and the Wolf Family Band.

The directors, under the chairmanship of Al Glavic, are working hard to add as much variety as possible so there will be something of interest for everyone.

Admission is free. Anne Ranik

Dinner-Dance Benefits S.N.H.

The Slovenian National Home on St. Clair Ave. and Addison Rd. is the scene of many fraternal, cultural, civic and political events. Some of the finest social functions have had great success as the Home possesses a beautiful auditorium, lighting equipment, sound system, spacious stage and other accommodations for effective presentation of any type of program.

An event of extraordinary entertainment will be held on Saturday, Oct. 11 as the Board of Directors of the S.N.H. will stage a grand Nite on the Adriatic.

A delicious dinner, prepared by the excellent cook, Stefanie Smoic will be served starting at 7 p.m. Following dinner, Duke Marsic and his Band will provide dance music. The Cleveland Jr. Tamies and Maple Heights Button Box Club will also participate.

Reservations for round table seating are available by

Altar Soc. Winners

Winners at the St. Vitus Altar Society Dinner last Sunday are the following:

1st Prize: Afghan — Mrs. A. Rein, 14570 Fease Rd.

2nd Prize: Lap Robe — Frances Macerol, 1154 E. 61st St.

3rd Prize: Half gallon cheer — Josephine Perpar, 1041 E. 177th St.

4th Prize: Angel Lamp — Theresa Novsak, 1189 E. 61st St.

5th Prize: Doll — Toni Urankar, 396 Stevens Blvd.

6th Prize: Pillow — M. Pasicchnik, 566 Bayridge Blvd.

Donates \$100

Zeljko Skalicki of Fluid Line Products, 33377 Apollo Parkway, Willoughby, Ohio, donated \$100.00 to the American Home.

calling the secretary at 361-5115.

Favorite Recipes

BRAN MUFFINS

4 eggs, beaten
1 C. Crisco Oil
1 qt. buttermilk
Stir and mix together.

Add to above each of following, mixing together. Do not use electric mixer.

1 15 oz. box Raisin Bran
5 cups flour
2 teasp. salt
5 teasp. soda
2½ cups sugar
Add more raisins or nuts if desired.

Refrig. in large plastic storage container (large tupperware mixing bowl will hold all of above). Let set overnight or min. of 6 hours before baking. Can be kept under refrigeration and baked as needed up to 6 wks.

Bake at 375° — 20 min. Fill muffin cups ¾ full.

Veronica Patek
Euclid, Ohio

Dr. Opaskar Retires

Dr. Vincent A. Opaskar, DDS, a 1935 graduate of Case Western Reserve School of Dentistry, son of Frank and Elizabeth Opaskar, a pioneer Slovenian family in Cleveland, has retired after practicing dentistry for forty-five years at the same office, 6492 St. Clair Ave.

He is the brother of Dr. Carl Opaskar M.D., retired Medical Director of the Cleveland School System, of Stanisla Gregor retired Cleveland elementary school teacher, and of the deceased attorney Frank V. Opaskar. He is also the brother-in-law of Emil and Ernest Centa, twin attorneys on East 185th Street, of Olga Horvath a teacher and staff writer for the Cleveland Board of Education, and of the deceased psychiatrist Dr. Charles Centa M.D.

In 1941, Dr. Opaskar was married in St. Vitus Church to Frances Centa, a graduate of Ursuline College who taught in the Cleveland Public High School system. They were blessed with five children who have graduated from Cleveland colleges: Frances a nurse, Vincent a research chemist, Jeannette a teacher, Helena biologist and Joseph an engineer.

Dr. Opaskar plans to spend more time visiting his eight grandchildren, three of whom live in Boston.

The dental practice has been taken over by a Case Western Reserve Dental School graduate, Dr. Joseph Chryzanowski D.D.S.

Slovenian classes in Maple Heights High School will begin with lesson No. 23 on

Memo: From Madeline

By

Madeline
Debevec

Mon., Sept. 29, at 6:30 to 8:00 p.m. The book is called Učebnik Slovenskega jezika. Teachers are Milena Gobetz and Breda Loncar. Interested persons can register that same evening. Classes will be held in Room 205 and will continue for 10 weeks.

ON THE MOVE
The Dusan Zitnik family from Euclid, Ohio to Snavely Rd. in Richmond Hts., Ohio.

Ed, Jo Ann Kaifesh and family from Euclid to Ledgewood Drive, Kirtland, Ohio. Wishing them much happiness in their new homes.

Susan Kless, daughter of Mrs. Elmer Kless and the late Mr. Kless, became the bride of Richard Tomsic, son of Mr. and Mrs. Paul Tomsic of Wickliffe, in a recent ceremony at St. Clare Church in Mayfield Heights.

Her wedding dress and hat were designed by the bride and made by her mother.

The bride was attended by her sister, Elli Squire, as matron of honor. Bridesmaids were Marilyn Morello, Linda Lors, and Patty Jackson.

Jim Piatak was best man for the bridegroom. Ushers were Butch Kless, brother of the bride, Bob Tomsic, brother of the bridegroom; Dale Lefferts, brother-in-law of the bridegroom, and Jim Gordon.

The reception was held at The Slovenian Home in Euclid, Ohio. The couple resides in Cleveland following a honeymoon in Hawaii.

Congratulations!

The officers and members of KSKJ Immaculate Conception Lodge No. 85, Lorain, Ohio are planning to celebrate their 75th Anniversary with a Card Party on Wednesday, Oct. 8, 1980, 12:30 p.m., at the parish church hall, E. 31st St. and Globe Ave.

Tickets are available from the officers and members, and also at the door. For a donation of \$2.00, refreshments will be served and awards given.

All members and friends are kindly invited to attend.

A SPEEDY RECOVERY TO:
Mrs. Mary Marn of Neff Rd., Cleveland, Ohio, fell and fractured her arm. She is now recuperating at home. Mrs. Marn is the Secretary of AMLA No. 27 Blejsko Jezero.

NEW BIRTHS:
Tami and Vladimir Zigman, 15714 Parkgrove Ave., Cleveland, a son, William Michel, July 29, 6 lbs. 8 oz.

TRAVEL NEWS:
Nancy Hribar has received a scholarship to a university in Ljubljana, as a cultural exchange student. Nancy is the daughter of Paul and Mary Ann Hribar of Euclid, Ohio.

Joseph, Dorothy, Frank and Charlotte Ferra of Cleveland, Ohio sent greetings from Austria.

Frančiška Kocbek and son Rev. Ciril Kocbek of Slovenia are visiting relatives in Cleveland. Mrs. Kocbek is the sister of Vinko Rózman.

Anton and Ceila Zupancic of Iron City, Minnesota visited the Poldi Zupancic family in Euclid. Ceila said "I have never seen or heard anything as beautiful as this 10:30 Slovenian Mass at St. Mary's Church. The singing of the choir was magnificent".

Slovenian classes in Maple Heights High School will begin with lesson No. 23 on

(Please turn to page 6)

MEMO FROM MADELINE

(Continued from page 5)

p.m. Donation \$5.00. Food and refreshments will be available.

For tickets and information pertaining to this worthy cause, contact Sophie or Ann Opeka 881-8294.

ANNIVERSARY GREETINGS TO:

Dan and Mollie Postotnik of the American Home are celebrating their 23rd anniversary on Sept. 28.

On Oct. 6 Pat and Mary (Kokal) O'Boyle will celebrate their 7th Anniversary.

Happy 30th Anniversary to Joe and Mollie Legat of 349 East 197 St., Euclid, Ohio.

Frances and Tom Legat of Euclid, Ohio celebrated their 56th Anniversary on Sept. 20.

Mr. and Mrs. Frank Godic of East 61 St., Cleveland, O. celebrated their 34th Wedding Anniversary on Sept. 14.

Drs. James and Kathryn

H.N.S. Dinner Aids Pro-Life Cause

Cleveland, O. — St. Vitus Holy Name Society, with the help of members from other parish organizations, is sponsoring a PRO-LIFE CHICKEN or SPAGHETTI DINNER on Sun., Oct. 5, 1980 between the hours of 11:00 a.m. and 3:00 P.M.

The event will take place at the St. Vitus Auditorium, located at E. 62nd St. and Glass Ave., one block south of St. Clair Ave., N.E.

Entire proceeds will be donated to "BIRTHRIGHT" and "WOMANKIND", two groups which aid women who may find themselves in an unfortunate pregnancy.

Tickets may be obtained from Holy Name members, the St. Vitus Rectory, Mr. Wencel Frank, Tel. 361-2463, and at the door. Donation is \$5.00 for adults and \$3.00 for children.

H.N.S. at St. Vitus is hopeful that many of you will support this worthy cause and at the same time share in a delicious Sunday dinner prepared by our expert cooks.

Dan J. Postotnik

Lavrich of Richmond Heights, Ohio will celebrate their 26th Anniversary on October 2nd.

BIRTHDAY GREETINGS TO:

Julia Horvat of Willowick, Ohio (Sept. 28) from sister, Rose Zelodec and family.

Josephine Alich of 6722 Bonna Ave. (Sept. 27).

Stephanie Chiappetta of Richmond Hts., O. (Oct. 4).

Stella Rupe of Cleveland, Ohio. (Sept. 21).

Jimmy Kosem of Willoughby Hills, Ohio celebrated his 7th birthday on Sept. 12.

Dave Vegh of Mentor, Ohio celebrated his special day on September 23.

Jeanne Oblak (Sept. 21), Willoughby Hills, Ohio.

Tony Kaplan of Warrensville Hts., O. (Sept. 23).

Mitzi Globokar of Cleveland (Sept. 23).

Angela Winter of Cleveland, Ohio (Sept. 9).

Helen Jarem of Euclid, O. celebrated her 13th birthday on Sept. 9th.

St. Mary's P.T.U. of Cleveland is sponsoring their annual Card Party on Sunday, October 5th, at 3:00 p.m. in the school cafeteria. There will be plenty of gifts. Refreshments will be served.

Bedford '76 Committee will have their 3rd Annual Oktoberfest Oct. 4 from 11 a.m. to 4 p.m. on the Public Square, along with the city's official opening of the Commons.

There will be continuous entertainment, foods, beer, games, a cheese and wine tent, bocci and horseshoes for those who wish to participate, and dancing in the evening, under the stars.

Featured entertainment will be the Maple Heights Slovenian Button Box Club, the Sweet Adelines, A German Band and Ellen Byers with her accordion.

Happy Birthday to the following residents of the Slovane Home for the Aged in Cleveland celebrating their birthdays in September.

Sept. 1st — Josephine Brod-

St. Vitus Christian Mothers' Club

October, the fall of the year, and a very busy month. First of all, our meeting Wednesday, October 1, 1980 in the auditorium. Guest speaker Sister Mary Madelle S.N.D., who will speak about Evangelization. A very inspirational speaker. Don't miss this meeting.

Hostesses for this evening, the no grade mothers. Split-the-Pot and door prizes as usual.

President's Message Ladies,

Welcome back to the start of another year. I'd like to thank everyone for helping me get through my first year as President. A special thanks to my fellow officers and board members for being behind me and helping me out.

This year I'll be looking for some new ideas and suggestions from all the ladies in the club.

I really would like to hear from some of the ladies who want something new tried. Or if you would like to have a certain topic of interest talked about.

I hope I have done a good job for you this past year, and I certainly will try to do a better job this year.

Thanks again for your support. Please continue with this cooperation this year and all the years to follow. Whoever your president will be in the future, will need each and every one of you behind her.

Mrs. Janet Borso
President
St. Vitus Christian
Mother's Club

New Officers 1980-81
President —
Mrs. Janet Borso

1st Vice President —
Mrs. Karen Shantery
2nd Vice President —
Mrs. Charlotte Taricska

Recording Secretary —
Mrs. Betty Svekric

Corresponding Secretary —

nik, age 69 — Born Eveleth, Minn.

Sept. 18 — Ann Novak, age 81 — Born Crenshaw, Pa.

Sept. 23 — Jane Trentel, age 74, Cleveland, Ohio.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—